

Procesul-verbal nr. 3
din 9 august 2024
al ședinței Comisiei specializate a Consiliului național pentru drepturile omului
responsabilă de monitorizarea implementării Convenției internaționale privind eliminarea
tuturor formelor de discriminare rasială

Casa Guvernului, sala de ședințe, et.1, ora 10.00

La ședință au participat:

1. Angela Zagaiciuc – Consultant principal, Direcția drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă, Cancelaria de Stat
2. Tatiana Buga – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
3. Sergiu Sofronii – Ofițerul principal al Direcției politici în domeniul ordinii și securității publice, combaterii criminalității, Ministerul Afacerilor Interne
4. Irina Rusu – Consultant principal al Direcției finanțe în educație, cultură și cercetare, Ministerul Finanțelor
5. Nicolae Rădița - Director general adjunct, Agenția Relații Interetnice
6. Ivan Țurcan - Șef secție analitico-informațională Biroul politici de reintegrare
7. Lilia Guțu – Consiliul Audiovizualului
8. Ion Duminică - Doctor în politologie, cercetător științific coordonator, Academia de Științe a Moldovei
9. Tatiana Cernomorit - Ofițer pentru drepturile omului, Oficiului ONU pentru Drepturile Omului
10. Cristina Hadârcă – Șef Direcției politici nediscriminare, Consiliul pentru Egalitate (membru cu statut de observator)
11. Evghenii Goloșceapov - Human Rights and Legislation Consultant, Inițiativa Pozitivă
12. Șuraru Vladimir – Asociația Etnografică a Romilor
13. Taras Zaporojcenko - Minority Youth Moldova
14. Valeriu Caldararu – Asociația Națională a Mediatorilor Comunitari din Republica Moldova
15. Alisia Parfentieva - Stagiară a Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice, Ministerul Educației și Cercetării
16. Cristina Snegur - Amnesty International Moldova
17. Elena Cuijuclu - Oficiul ONU pentru Drepturile Omului
18. Iulia Votslava - Ofițer în Oficiul ONU pentru Drepturile Omului
19. Feraru Silvia - Coaliția Vocea Romilor
20. Victoria Rotaru - Oficiul Avocatului Poporului
21. Irina Țurcan – Amnesty International Moldova

- 22. Radu Cherdivara – Agenția Servicii Publice
- 23. Mihail Plaținda – UNICEF
- 24. Mihail Rotaru – Administrarea Nationala a Penitenciarelor
- 25. Bejenari Gabriela – Ministerul Justiției
- 26. Olga Vacarciuc – Centrul de Drept al Avocaților
- 27. Mariana Stirvul – Ministerul Muncii și Protecției Sociale
- 28. Ramiz Ansarov – Congresul Azerilor din Moldova

Secretariatul Comisiei:

Ivan Duminica – Șef al Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice, Ministerul Educației și Cercetării

Ordinea de zi

Ora	Denumirea subiectului
10.00 - 10.15	Cuvânt de salut: <i>Ivan Duminica, Șef Serviciul politici în domeniul relațiilor interetnice, MEC</i> <i>Iulia Votslava, Ofițeră pentru Drepturile Omului, Oficiul ONU</i> <i>pentru Drepturile Omului</i>
10.15 – 12.45	Discuții ghidate privind măsurile necesare și planificate pentru implementarea recomandărilor din partea Comitetului CERD <i>Membrii Comisiei specializate și reprezentanții societății civile în domeniul protecției drepturilor minorităților</i>
12.45 - 13.00	Concluzii finale. Încheierea ședinței <i>Participanții la ședință</i>

Desfășurarea ședinței conform agendei

1. Cuvânt introductiv

Dr. Ivan Duminica, Șeful Serviciului politici în domeniul relațiilor interetnice, a deschis ședința Comisiei pentru Drepturile Omului, coordonată de Ministerul Educației, pentru a discuta recomandările Comitetului ONU pentru Eliminarea Discriminării Rasiale din aprilie 2024. A menționat recomandările prioritare ce necesită răspuns până în martie 2025:

- Creșterea salariilor mediatorilor comunitari;
- Asigurarea accesului la asistență medicală și vaccinare pentru persoanele de etnie romă, în special femeile și copiii, prin campanii de informare și sensibilizare culturală;
- Soluționarea cazurilor de apatridie prin adoptarea unui cadru de politici care să permită obținerea documentelor de identitate.

De asemenea, *Dr. Duminica* a subliniat necesitatea implementării recomandărilor CERD și a mulțumit Oficiului ONU pentru Drepturile Omului pentru sprijinul oferit.

2. Cuvânt de salut

Dna Iulia Vostlava ofițer în Oficiul ONU pentru Drepturile Omului, a salutat membrii Comisiei și a evidențiat obiectivul ședinței: discutarea Observațiilor Concludente ale Comitetului ONU pentru Eliminarea Discriminării Rasiale primite de Republica Moldova. *Dna Votslava* a menționat că

recomandările Comitetului sunt fundamentale pentru orientarea țării în protejarea și respectarea drepturilor minorităților etnice, iar implementarea lor necesită o abordare intersectorială și eforturi susținute. De asemenea, *dna Iulia Vostlava* a mai adăugat că oficiul ONU pentru Drepturile Omului a reiterat disponibilitatea Oficiului ONU pentru Drepturile Omului de a oferi asistență tehnică și expertiză, subliniind totodată importanța cooperării cu organizațiile societății civile.

3. Discuție despre identificarea instituțiilor responsabile pentru implementarea setului de recomandări adresat Guvernului Republicii Moldova de către Comitetului privind Eliminarea Discriminării Rasiale

Dna Angela Zagaiciuc, Consultant principal, Direcția drepturile omului și cooperarea cu societatea civilă, Cancelaria de Stat a menționat că planul elaborat urmează a fi aprobat printr-o decizie guvernamentală, cu scopul de a responsabiliza instituțiile vizate în implementarea acestuia.

Dna Bejenari Gabriela, Ministerul Justiției a subliniat că unele dintre acțiunile incluse în plan depășesc competențele funcționale ale ministerului, solicitând revizuirea documentului.

DI Sergiu Sofronii, Ofițerul principal al Direcției politice în domeniul ordinii și securității publice, combaterii criminalității, Ministerul Afacerilor Interne a subliniat angajamentul de a se implica activ în realizarea obiectivelor, ceea ce este reflectat prin adăugarea de acțiuni specifice în plan, reflectând astfel responsabilitatea ministerului.

Dna Lilia Guțu, Consiliul Audiovizualului a afirmat că consiliul a realizat, practic, toate acțiunile asumate în Planul de Acțiuni pentru perioada 2023-2025 privind implementarea Strategiei de Consolidare a Relațiilor Interetnice. În ceea ce privește Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027, Consiliul Audiovizualului nu se regăsește în calitate de instituție responsabilă de realizarea vreunei acțiuni. De asemenea *dna Guțu* a afirmat că Consiliul Audiovizualului a aprobat, cu suportul partenerilor de dezvoltare, instrumente de lucru interne - Metodologia de monitorizare a discursului care incită la ură în conținuturile media audiovizuale și Ghidul pentru identificarea și monitorizarea discursului și comportamentului sexist în mass-media tradițională și online din Republica Moldova, în special în perioadele electorale pentru a proteja drepturile omului, concentrându-se pe aspecte legate de dreptul la libertatea de exprimare și derogările sale, precum interzicerea discriminării, sexismului, urii rasiale etc.

Dr. Ion Duminica, Cercetător științific coordonator, Academia de Științe a Moldovei a atras atenția asupra faptului că planul de acțiuni propus de grupul de lucru nu include obiectivul privind crearea unui birou pentru romi. În răspuns, *Dr. Ivan Duminica, Șeful Serviciului politice în domeniul relațiilor interetnice*, a clarificat că acest obiectiv nu este inclus în recomandările CERD, însă ministerul a luat măsuri pentru a iniția negocieri cu Agenția Relații Interetnice în vederea creării unui birou dedicat incluziunii romilor în cadrul ARI.

Dna Victoria Rotaru, Oficiului Avocatului Poporului a semnalat lipsa unui spațiu adecvat pentru desfășurarea activităților Oficiului Avocatului Poporului.

DI. Valeriu Caldararu, Asociația Națională a Mediatorilor Comunitari din Republica Moldova a propus ca, prin lege, mediatorii comunitari să fie plasați în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale. Ca răspuns, *Dr. Ivan Duminica, Șeful Serviciului politice în domeniul relațiilor interetnice* a precizat că această întrebare nu intră în competențele Comisiei.

DI. Evghenii Golosceapov - Human Rights and Legislation Consultant, Inițiativa Pozitivă, a subliniat importanța reprezentării etnice în autoritățile publice de stat, fapt care a generat o serie

de discuții. În acest context, *dna Tatiana Cernomorit, Ofițer pentru drepturile omului, Oficiului ONU pentru Drepturile Omului și dna Elena Cuijuclu, Oficiul ONU pentru Drepturile Omului* au oferit ca exemplu Organizația Națiunilor Unite, explicând modul în care această organizație angajează personal diversificat pentru a promova reprezentarea etnică și a încuraja diversitatea în structurile sale.

Ministerul Finanțelor a solicitat modificarea poziției sale în ceea ce privește recomandările 10, 12, 14 lit. a), 16 lit. c), 22 lit. c) și 24 lit. a) și e). În loc să fie desemnat ca instituție responsabilă pentru implementarea acestor recomandări, ministerul propune să fie inclus ca instituție co-implementatoare, considerând că atribuțiile sale în aceste domenii nu sunt principale, ci complementare.

În urma discuțiilor s-a decis:

1. Definitivarea stabilirii acțiunilor la care sunt responsabile autoritățile centrale.

**Președintele Ședinței,
Șef Serviciul politici în domeniul relațiilor interetnice
Ministerul Educației și Cercetării**

Ivan DUMINICA

**Secretarul Ședinței,
Serviciul politici în domeniul relațiilor interetnice
Ministerul Educației și Cercetării**

Alisia PARFENTIEVA